

СТАНОВИЩЕ

от

проф. Албена Николаева Андонова, дм,
ръководител катедра Здравни грижи
Медицински факултет,
Тракийски университет – Стара Загора

ОТНОСНО:

конкурс за заемане на 2 академични длъжности „доцент” по „Здравни грижи” в област на висше образование 7. „Здравеопазване и спорт”, професионално направление 7.5. „Здравни грижи” за нуждите на Катедра „Сестрински хирургични грижи“, Факултет Здравни грижи, Медицински университет – Плевен, публикуван в „Държавен вестник“, бр.89/24.10.2025 и на сайта на Университета.

Съгласно Заповед на Ректора № РК – 4436/25.11.2025г. на Медицински университет – гр. Плевен съм определена за външен член на научното жури по конкурса. След разглеждане на подадените документи установих следното:

Кандидат в обявения конкурс е **главен асистент Гергана Валентинова Маркова**, доз преподавател в Катедра „Сестрински хирургични грижи“, Факултет Здравни грижи, Медицински университет – Плевен. Кандидатът е подал в законовия срок документи и доказателствен материал в пълно съответствие с изискванията на Правилника за развитието на академичния състав на Медицински университет – Плевен.

I. Биографични данни

Гл. ас. Гергана Валентинова Маркова, доз завършва през:

2006 г. - Медицински университет – Плевен, специалност „Медицинска сестра”
ОКС „Специалист“;

2009г. - Медицински университет – Плевен, специалност „Управление на здравните грижи” с професионална квалификация „Ръководител на здравните грижи и преподавател по практика”, ОКС „Бакалавър“;

2010г. - Медицински университет – Плевен, специалност „Управление на здравните грижи”, ОКС магистър;

2016 г. - Медицински университет – София, специализация по „Медицинска педагогика“;

2019г. - Медицински университет – Плевен, ОНС „Доктор“, дисертационен труд на тема: „Промоция на здравето в детските ясли в община Плевен – роля на медицинската сестра“ – 230 с.

2024г. - Медицински университет – Плевен, специализация по „Консултант по кърмене и здравословно и диетично хранене“.

Професионалната кариера на гл. ас. Маркова, доз започва през 2006 г. като медицинска сестра Детска градина „Пролет“; От 2008 до 2011 г. работи в Детска ясла „Щастливо детство“. От 2011г. до момента работи като главен асистент в МУ-Плевен, ФЗГ, катедра „Сестрински хирургични грижи“.

Придобила е 2 медицински специалности свързани с професионалната и научната и дейност. Участвала е в 25 краткосрочни курса за специализации по професията.

Има участие в 3 национални проекта и в организационните комитети на 2 научни форума.

Член е на 2 национални и 1 международни организации. Има 10 участия в съвети, комисии и други свързани с качеството на медицинското образование.

Била е секретар на Факултетен съвет на факултет „Здравни грижи“ при МУ-Плевен в периода 2017 - 2020 година. Член на Факултетен съвет на факултет Здравни грижи и на Академичен съвет на Медицински университет – Плевен. Отговорник е по учебната дейност в катедра „Сестрински хирургични грижи“.

Присъдени са и 4 награди от МУ-Плевен за преподавателска и научната дейност.

Владее английски език.

II. Общо описание на представените материали по конкурса.

За участие в конкурса гл. ас. Г. Маркова, доз е представила 32 броя публикации, от които пълнотекстови са 27, 1 е под печат.

От таблицата с доказателства за изпълнение на минималните национални изисквания и изискванията на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Медицински университет – Плевен е видно, че наукометричните показатели гл. ас. Маркова, доз отговарят на изискванията и ги надхвърлят.

Представени са 18 публикации в списания индексирани в световните бази данни Scopus и Web of Science с общ IF 0,5 и SJR 0,744 (239 т.).

Самостоятелен автор е на 4 публикации, на 17 е първи автор.

Участник е в 3 международни конференции в чужбина.

III. Оценка на научните трудове на кандидата.

Научните интереси гл. ас. Г. Маркова, доз са в следните направления: обществено здраве, ранно детско развитие и профилактика, професионална компетентност и качество на сестринските грижи, психично здраве, грижи за хронично болни и подкрепа за болногледачи.

Научните трудове на гл. ас. Маркова в направление Обществено здраве (В4:1, В4:2, В4:3, В4:4, В4:7, Г7:2, Г8:2, Г8:3, Г8:4, Г8:5, Г8:8, Г8:9, Г8:10, т.12-№2(1), т12.-№3(2), т.12-№8(7), т.12-№9(8), т.12 - №11(10)) (т.16 - 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 24, 26, 27, 28, 29, 30, 32) включват мащабни проучвания разкриващи закономерности в здравното поведение, факторите на средата и социалните

детерминанти на здравето на деца в детски ясли и градини, ученици, родители, жени в менопауза, бременни. Изведени са научно обоснован приноси към разбирането за ранното детско развитие и е въведен холистичен модел за оценка на здравния статус на деца в ранна възраст. Идентифицирани са тенденции в потреблението на рискови субстанции сред тийнейджъри. Разработени и внедрени са: здравно-възпитателни програми в ясли, училища и общности, практически модели за промоция на здравето в яслена възраст, устойчив модел за здравно образование в детска възраст. Гл. ас. Маркова, доз участва в провеждането на демографски изследвания, чрез сравнение на българските показатели за раждаемост с тези в ЕС и разкриване на социално-икономическите и културни фактори, които влияят върху репродуктивното поведение. Активно работи за внедряване и разработване на валидирани анкетни инструменти, интерактивни методи, многостепенни и статистически методи в областта на здравеопазването.

В направление Професионална компетентност и качество на сестринските грижи (В4:5, В4:6, В4:10, Г7:1, Г8:1, Г8:6, Г8:7) (т.16 - 1, 11, 17, 20, 21, 22, 23, 25, 31) гл. ас. Маркова, доз провежда първото за България системно изследване на компетентността на студентите от специалност „Медицинска сестра“ в контекста на работа в детски заведения. Проучва връзката между професионалните компетентности и качеството на сестринските грижи, професионалното удовлетворение след медицинските сестри. Анализира професионалните потребности на детските и училищни медицински специалисти и създава инструменти за оценка на професионална компетентност и разработване на сестрински планове. В публикациите се откроява изследователската и дейност по различни клинични случаи с цел разработване на планове за сестрински грижи и практически алгоритми за да се изгради мост между теория и практика. Активно работи и за оптимизиране на обучението и професионалното развитие на медицинските специалисти.

Част от научни интереси на гл. ас. Маркова са в направление Психично здраве, грижи за хронично болни и подкрепа за болногледачи (В4:8, В4:9) (т. 16 – 7, 8). Публикациите в тази област са насочени към повишаване информираността на обществото за психичното здраве, необходимостта от национална стратегия и дискусия за хора с деменция. Разработени са препоръки за социални, психологически и здравни услуги. Участва в проучването на психичното здраве на болногледачите, на психо емоционалното им натоварване, съпроводено с анализ на рисковите фактори. Работи за формирането на предложения за въвеждане на програми за обучение на болногледачи в домашна среда и разработва учебителни материали за грижи за пациенти с деменция или тежки хронични заболявания.

Анализът на публикационната дейност гл. ас. Г. Маркова, доз показва целенасочени и последователни научни интереси в областта на детското здраве и ролята на медицинската сестра при отглеждане и възпитание на децата в детските ясли и градини. Задълбочените проучвания в областта на обучението, професионалните компетентности на медицинските сестри с цел повишаване на качество на сестринските грижи допринасят за повишаване на професионалната им удовлетвореност и подобряване на здравните грижи за болни и здрави. Разработените методики и насоки за оптимизиране на общественото здраве и оценка на дейността на медицинските

сестри работещи в различни области на здравната система имат висока научно-приложна стойност.

Научните интереси на гл.ас Г. Маркова, доз се определят от професионалния и път като медицинска сестра и преподавател. Представените за конкурса трудове имат изявен научен и практико-приложен характер.

IV. Монографии.

В конкурса гл. ас Маркова, доз участва с 12 публикации, които според изискванията на ПРАС трябва да са не по-малко от 10 в издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация. От публикациите се събират 239 т., значително повече от изискуемите 100 т.

V. Цитирания.

Представени за конкурса са 4 цитирания (55 т.): 3 цитирания в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (само Scopus и Web of science), 1 в монография.

VI. Учебно-методическата и преподавателската дейност

Гл.ас Маркова, доз има необходимата учебна натовареност и дори надвишава изискуемата.

Провежда лекции, упражнения, учебна практика, преддипломен стаж на студентите от:

1. Факултет „Здравни грижи“, Специалност Медицинска сестра

- АЕО – Лекции по Философия и въведение в сестринските грижи и Сестрински грижи по домовете;
- БЕО - Лекции по Принципи и методика на обучението;
- БЕО - Упражнения по: Философия и въведение в сестринските грижи, Сестрински грижи по домовете, Сестрински грижи при болни с хирургични заболявания, Сестрински грижи при деца и възрастни с увреждания, Сестрински грижи при болни със соматични заболявания, Сестрински грижи в педиатрията, Сестрински грижи при болни с онкологични заболявания, Сестрински грижи за възрастни, Сестрински грижи за инфекциозно болни, Сестрински грижи за родилка и новородено, Сестрински грижи за психично болни, Сестрински грижи при очни заболявания, Сестрински грижи при УНГ заболявания, Палиативни сестрински грижи, Сестрински грижи за неврологично болни, Принципи и методика на обучението;
- АЕО – Упражнения по: Сестрински грижи по домовете;
- АЕО и БЕО - Лекции и упражнения по Избираема дисциплина: Задължения на медицинската сестра при отглеждане и възпитание на децата в детска ясла;

- БЕО - Лекции по факултативни дисциплини от учебния план за образователно квалификационна степен „Бакалавър“ специалност „Медицинска сестра” -Най-често използвани манипулации в педиатричната практика;

- Учебна практика;
- Преддипломен стаж.

2. Кръжок за образователно квалификационна степен „Бакалавър“, специалност „Медицинска сестра”- Разработване на здравни проекти по методологията „Решаване на проблеми за по-добро здраве” на Здравна фондация „Драйфус” - САЩ”.

3. Лекции по задължителни дисциплини от учебния план за образователно – квалификационна степен „Професионален бакалавър” по специалност „Медицински лаборант”, Медицински колеж- Общи грижи за болния с инжекционна техника.

4. Учебно практически занятия по факултативни дисциплини от учебния план за образователно квалификационна степен „Магистър“ , специалност: „Медицина”, факултет „Медицина“- Инжекционна и превързочна техника.

Гл. ас. Маркова, доз активно работи със студенти в изследователски проекти - 20 разработени здравни проекта и 3 реализирани съвместно със студенти в кръжочна дейност.

Участва в актуализиране на учебни програми по задължителни и избираеми дисциплини от учебния план,разработване на изпитни материали за образователно квалификационна степен „Бакалавър“, специалност „Медицинска сестра” БЕО и АЕО.

VII. Заключение

Цялостната научноизследователска, учебно-методическа и преподавателска дейност на гл. ас. Гергана Валентинова Маркова, доз напълно съответства ЗРАСРБ Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академична длъжност „доцент“ в Медицински университет – Плевен,

*На база на гореизложеното убедено давам положителен вот и предлагам на уважаемите членове на научното жури, да подкрепят кандидатурата на гл. ас. **Гергана Валентинова Маркова**, доз и да **присъдят** академичната длъжност „**доцент**” област на висшето образование 7. „Здравеопазване и спорт”, професионално направление 7.5. „Здравни грижи” за нуждите на Катедра „Сестрински хирургични грижи“, Факултет Здравни грижи, Медицински университет – Плевен.*

21.01. 2026 г.
гр. Стара Загора

Изготвил :**На основание чл. 59 от ЗЗЛД**

/проф. Албена Андонова, дм/

OPINION

by

**Prof. Albena Nikolaeva Andonova, PhD,
Head of the Department of Health Care
Faculty of Medicine,
Trakia University – Stara Zagora**

RE: competition for filling two academic positions of "associate professor" in "Health Care" in the field of higher education 7. "Health Care and Sports", professional direction 7.5. "Health Care" for the needs of the Department of "Surgical Nursing Care", Faculty of Health Care, Medical University – Pleven, published in the State Gazette, issue 89/24.10.2025 and on the University's website.

Pursuant to Rector's Order No. RK – 4436/25.11.2025 of the Medical University – Pleven, I have been appointed as an external member of the scientific jury for the competition. After reviewing the submitted documents, I have established the following:

The candidate in the announced competition is **Chief Assistant Gergana Valentinova Markova**, lecturer at the Department of Nursing Surgical Care, Faculty of Health Care, Medical University – Pleven. The candidate submitted the documents and supporting materials within the statutory deadline in full compliance with the requirements of the Regulations for the Development of Academic Staff at the Medical University – Pleven.

I. Biographical data

Chief Assistant Gergana Valentinova Markova, PhD graduated in: 2006 -
Medical University – Pleven, majoring in "Nursing"

OKS "Specialist";

2009 - Medical University - Pleven, majoring in "Health Care Management" with
professional qualification "Health Care Manager and Practical Instructor", Bachelor's degree;

2010 - Medical University - Pleven, majoring in "Health Care Management", Master's
degree;

2016 - Medical University - Sofia, specialisation in Medical Pedagogy;

2019 - Medical University - Pleven, Doctoral degree, dissertation on: "Health promotion
in nurseries in the municipality of Pleven - the role of the nurse" - 230 pages.

2024 - Medical University - Pleven, specialisation in "Breastfeeding and Healthy and
Dietary Nutrition Consultant".

The professional career of Assoc. Prof. Markova, PhD began in 2006 as a nurse at the "Prolet" Kindergarten. From 2008 to 2011, she worked at the "Happy Childhood" nursery. Since 2011, she has been working as a Chief Assistant at MU-Pleven, FZG, Department of "Surgical Nursing Care".

She has acquired two medical specialisations related to her professional and scientific activities. She has participated in 25 short-term courses for professional specialisation.

She has participated in three national projects and in the organizing committees of two scientific forums.

She is a member of two national and one international organisations. She has participated in ten councils, commissions and other bodies related to the quality of medical education.

She was secretary of the Faculty Council of the Faculty of Health Care at MU-Pleven from 2017 to 2020. She is a member of the Faculty Council of the Faculty of Health Care and the Academic Council of the Medical University of Pleven. She is responsible for teaching activities in the Department of Nursing Surgical Care.

She has been awarded four prizes by MU-Pleven for her teaching and scientific activities. Fluent in English.

II. General description of the materials submitted for the competition.

For participation in the competition, Chief Assistant G. Markova, PhD, has submitted 32 publications, of which 27 are full-text and 1 is in press.

The table showing evidence of compliance with the minimum national requirements and the requirements of the Regulations on the conditions and procedure for acquiring scientific degrees and occupying academic positions at the Medical University of Pleven shows that the scientometric indicators of Chief Assistant Markova meet and exceed the requirements.

She is the sole author of 4 publications and the first author of 17 publications.

She is the sole author of 4 publications and the first author of 17.

She has participated in 3 international conferences abroad.

III. Assessment of the candidate's scientific works.

The scientific interests of Chief Assistant G. Markova, PhD, are in the following areas: public health, early childhood development and prevention, professional competence and quality of nursing care, mental health, care for the chronically ill and support for caregivers.

The scientific works of Assoc. Prof. Markova in the field of Public Health (B4:1, B4:2, B4:3, B4:4, B4:7, G7:2, G8:2, G8:3, G8:4, G8:5, G8:8, G8:9, G8:10, vol. 12-No. 2(1), vol. 12-No. 3(2), vol. 12-No. 8(7), vol. 12-No. 9(8), vol. 12-No. 11(10)) (vol. 16-2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 24, 26, 27, 28, 29, 30, 32) include large-scale studies revealing patterns in health behavior, environmental factors and social determinants of health in children in nurseries and kindergartens, schoolchildren, parents, menopausal women and pregnant women. Scientifically based contributions to the understanding of early

childhood development have been made and a holistic model for assessing the health status of young children has been introduced. Trends in the consumption of risky substances among teenagers have been identified. The following have been developed and implemented: health education programmes in nurseries, schools and communities, practical models for health promotion in nursery age, and a sustainable model for health education in childhood. Senior Assistant Professor Markova participates in demographic research by comparing Bulgarian fertility rates with those in the EU and identifying the socio-economic and cultural factors that influence reproductive behavior. She actively works on the implementation and development of validated survey instruments, interactive methods, multilevel and statistical methods in the field of healthcare.

In the area of Professional Competence and Quality of Nursing Care (B4:5, B4:6, B4:10, G7:1, G8:1, G8:6, G8:7) (items 16 - 1, 11, 17, 20, 21, 22, 23, 25, 31) Assoc. Prof. Markova, PhD, conducts the first systematic study in Bulgaria on the competence of students majoring in Nursing in the context of working in childcare facilities. She studies the relationship between professional competencies and the quality of nursing care, as well as the professional satisfaction of nurses. She analyses the professional needs of paediatric and school medical specialists and creates tools for assessing professional competence and developing nursing plans. Her publications highlight her research and work on various clinical cases with the aim of developing nursing care plans and practical algorithms to bridge the gap between theory and practice. She is also actively working to optimise the training and professional development of medical specialists.

Some of Chief Assistant Markova's scientific interests are in the field of mental health, care for the chronically ill and support for caregivers (B4:8, B4:9) (item 16 – 7, 8). Publications in this area are aimed at raising public awareness of mental health, the need for a national strategy and discussion on people with dementia, and recommendations for social, psychological and health services have been developed. Participates in the study of the mental health of caregivers and their psycho-emotional stress, accompanied by an analysis of risk factors. She works on developing proposals for the introduction of training programmes for caregivers in a home environment and develops training materials for the care of patients with dementia or severe chronic diseases.

An analysis of the publications of Chief Assistant G. Markova, PhD, reveals focused and consistent scientific interests in the field of child health and the role of nurses in the care and education of children in nurseries and kindergartens. In-depth studies in the field of training and professional competencies of nurses with the aim of improving the quality of nursing care contribute to increasing their professional satisfaction and improving health care for the sick and healthy. The methodologies and guidelines developed for optimising public health and evaluating the activities of nurses working in different areas of the health system have high scientific and practical value.

The scientific interests of Chief Assistant G. Markova, PhD, are determined by her professional career as a nurse and lecturer. The works submitted for the competition are of a distinctly scientific and practical nature.

IV. Monographs.

Chief Assistant Markova, PhD, participates in the competition with 12 publications, which, according to the requirements of the PRAS, must be no less than 10 in publications that are referenced and indexed in world-renowned scientific information databases. The publications garnered 239 points, significantly more than the required 100 points.

V. Citations.

Four citations (55 points) are presented for the competition: three citations in scientific publications referenced and indexed in world-renowned scientific information databases (Scopus and Web of Science only), and one in a monograph.

VI. Teaching and methodological activities

Assoc. Prof. Markova has the required teaching load and even exceeds the required number of hours.

She conducts lectures, exercises, teaching practice, and pre-diploma internships for students from:

1. Faculty of Health Care, Speciality: Nurse
 - EMI (AEO) – Lectures on Philosophy and Introduction to Nursing Care and Home Nursing Care;
 - BMI (BEO)– Lectures on Principles and Methods of Teaching;
 - BMI (BEO) - Exercises in: Philosophy and Introduction to Nursing, Home Nursing, Nursing Care for Patients with Surgical Diseases, Nursing Care for Children and Adults with Disabilities, Nursing care for patients with somatic diseases, Nursing care in paediatrics, Nursing care for patients with oncological diseases, Nursing care for adults, Nursing care for patients with infectious diseases, Nursing care for mothers and newborns, Nursing care for mentally ill patients, Nursing care for patients with eye diseases, Nursing care for patients with ENT diseases, Palliative nursing care, Nursing care for neurological patients, Principles and methods of training;
 - EMI (AEO) – Exercises in: Nursing care at home;
 - EMI (AEO and BMI) (BEO) – Lectures and exercises on Elective discipline: Duties of the nurse in the care and upbringing of children in a nursery;
 - BMI (BEO) – Lectures on optional subjects from the curriculum for the educational qualification degree "Bachelor" major "Nurse" – Most commonly used manipulations in paediatric practice;
 - Teaching practice;
 - Pre-diploma internship.
2. Club for educational qualification degree "Bachelor", specialty "Nurse" - Development of health projects according to the methodology "Solving problems for better health" of the Health Foundation "Dreyfus" - USA.
3. Lectures on compulsory subjects from the curriculum for the educational qualification degree "Professional Bachelor" in the specialty "Medical Laboratory Technician", Medical College - General care for the sick with injection technique.

4. Practical training in optional subjects from the curriculum for the educational qualification degree "Master" in the specialty "Medicine", Faculty of Medicine - Injection and dressing techniques.

Chief Assistant Markova actively works with students on research projects - 20 health projects developed and 3 implemented jointly with students in club activities.

She participates in updating curricula for compulsory and elective subjects from the curriculum, developing examination materials for the educational qualification degree "Bachelor", specialty "Nurse" EMI (AEO) and **BMI** (БЕО).

VII. Conclusion

The overall research, teaching and methodological activities of Chief Assistant Gergana Valentinova Markova fully comply with the Regulations of the Bulgarian Academy of Sciences on the conditions and procedures for acquiring scientific degrees and occupying the academic position of "associate professor" at the Medical University of Pleven.

*Based on the above, I am convinced to give a positive vote and propose to the esteemed members of the scientific jury to support the candidacy of **Chief Assistant Gergana Valentinova Markova, PhD**, and to **award her** the academic position of **"associate professor"** in the field of higher education 7. "Healthcare and Sports", professional field 7.5. "Healthcare" for the needs of the Department of Nursing Surgical Care, Faculty of Healthcare, Medical University – Pleven.*

21 .01. 2026
Stara Zagora

Prepared by: **На основание чл. 59 от ЗЗЛД**

/Prof. Albena Andonova, PhD /